

Nieuwsbrief

Van het bestuur

Algemene vergadering 1 november

Hartelijk dank voor eenieder, die heeft bijgedragen aan het welslagen van de ledenvergadering. Aanwezig waren omstreeks 38 leden. Helaas waren de bestuursleden Johan Karels en Cornelius den Rooijen verhinderd door corona. Jan Koopman heeft de notulen van de vergadering gemaakt.

Er werden toch nog wel een paar stevige noten gekraakt: de penningmeester behandelde de brief van Rudolf Roozendaal en gaf uitleg over het financiële reilen en zeilen. Hans Pasterkamp en Syvert Ganzinga stelden inhoudelijke vragen en maakten opmerkingen en complimenten. De stand off met de VVE over 8000 euro staat bijvoorbeeld nog steeds geparkeerd. De ledenvergadering van mei volgend jaar zal Insinger worden gevraagd om toelichting te geven op de beleggingen. Cor Scholten, Joop van de Kop en aantal anderen spraken hun zorgen uit over de voortgang van het jubileumboek. Cor heeft weinig vertrouwen in de door de Walburg Pers voorgestelde scan van het boek door de heer Mörzer Bruijns omdat die er zelf in het boek niet zo goed van af komt. De vergadering heeft echter de verzekering gekregen dat het boek er komt; hopelijk voor de winter is afgelopen en uiteraard op feestelijke wijze. Tijdens de borrel kwam het boek nog regelmatig ter sprake. Peter van der Kruit, Arjan Uytendaal en Hubert Schaafsma zijn voorgesteld als leden van de Raad van Toezicht, nu nog in oprichting. Aangekondigd is de statutenwijziging die nodig is voor de installatie van de RvT. Om het bestuur uit te breiden zal bij de volgende ALV de heer Rob Hagman worden voordragen als bestuurslid. Daarnaast is er gesproken met mevrouw Helene Perfors, vlootpredikant voor de regio Rijnmond. Zij zou uitstekend de sociale portefeuille kunnen beheren. Pieter van den Hoek heeft zich inmiddels bereid verklaard om als ambassadeur van ons College op te treden bij herdenkingen en andere officiële gelegenheden. Wij zoeken nog twee ambassadeurs die dit soort honneurs waar kunnen nemen in Noord- en Zuid-Holland.

De contributie wordt komend jaar verhoogd naar 25 euro. In november zullen hiervoor de betalingsverzoeken per mail worden verzonden.

Daan, Johan, Bert en Wim zijn met algemene stemmen herkozen als bestuurslid. Ook heeft de vergadering stil gestaan bij het protest tegen de nationaliteits-eis van Nautilus waar ook de NVKK en Zeemanshoop achter staan. Peter Stuivenberg heeft het onderwerp nog eens op heldere wijze toegelicht.

Het bestuur heeft ook besloten dat onze onlangs overleden oud-voorzitter Ronald de Jong, ondanks het feit dat hij slechts kort voorzitter is geweest, een plaats krijgt in de portretgalerij.

De vergadering heeft lof uitgesproken voor de nieuwsbrief, voor de Ondina - tentoonstelling, het boek van Albert Kelder, de herinrichting van de Bakhuizenzaal en voor de inspanningen om de herdenkingen van zeelieden te bezoeken.

De lunch was weer van goede kwaliteit. Al met al was het een prima vergadering.

Met vriendelijke groet,
Constant Herfst, voorzitter

Contributie

Ook ons college komt voor steeds hogere operationele kosten te staan. Daarom heeft het bestuur aan de Algemene Vergadering voorgesteld om de contributie te verhogen tot minimaal 25 Euro per jaar. Dit voorstel is door de vergadering aangenomen.

U ontvangt in december een mailtje met een link die het mogelijk maakt om digitaal uw bijdrage over te maken. Uiteraard blijft het ook mogelijk om zelf de overschrijving te verzorgen.

.....Even voorstellen

April jl. ben ik begonnen als bureaumanager van het KCZ.

Diegenen die regelmatig de maandelijkse sociëteit bezoeken, hebben mij inmiddels al een beetje leren kennen. Voor de overige leden hier een korte introductie.

Mijn naam is **Esther Straten**, 47 jaar en ik woon samen met mijn partner Erik en onze zoon Sem van 14 jaar in Purmerend.

In het verleden ben ik werkzaam geweest in de toeristenbranche, wat een logische stap was na een vierjarige toeristische opleiding.

Diverse functies heb ik met veel plezier bekleed, waaronder commercieel medewerker bij Thomas Cook (het organiseren en begeleiden van groepsreizen), afdeling IATA (luchtvaart) en Thomas Cook Sales Support.

In 2008 is onze zoon geboren en ik wilde graag thuisblijven om full time voor hem te zorgen, en dus besloten wij dat ik zou stoppen met het buitenshuis werken.

Stilgezeten heb ik niet in de afgelopen veertien jaar; diverse werkzaamheden heb ik uitgevoerd op de basisschool van onze zoon, waaronder als administratrice en coördinator van de TMO (Tussen de Middag Opvang) en conciërge a.i.

Via mijn schoonvader, die tevens lid is van KCZ, werd ik gewezen op de functie bureaumanager, welke als oproep in de KCZ-nieuwsbrief stond.

De functieomschrijving leek mij op het lijf en geschreven en nu, na een aantal maanden aan de slag te zijn, kan ik oprecht zeggen dat ik het enorm naar mijn zin heb op het Muntplein.

Graag tot ziens tijdens een bezoek aan onze mooie bibliotheek of maandelijkse sociëteit en anders spreek ik u wellicht eens aan de telefoon!

Esther Straten

NB: Normaliter ben ik aanwezig op kantoor op dinsdag, woensdag van 10.00 (??) tot 14.00 uur. Uiteraard is het altijd verstandig om vooraf even te informeren of er iemand aanwezig is.

Remembering the Ondina story

Willem Geluk heeft in ons jubileumjaar een mooie tentoonstelling gemaakt over de Shell tanker Ondina. Daarnaast heeft hij nog tal van andere activiteiten ontplooid om het verhaal van dit "onzinkbare" schip en haar heldhaftige bemanning onder de aandacht te brengen. Sinds kort is het verhaal van de Ondina ook als E-boek te lezen op onze website onder het kopje "downloads". U kunt ook

[HIER](#) klikken om bij het boek te komen.

STEM TEGEN AANTASTING NATIONALITEITSEIS KAPITEINS! STOP TELOORGANG NEDERLANDSE WERKGELEGENHEID!

--- Dit is een belangrijk bericht voor de werkgelegenheid van Nederlandse zeevaardenden. Wij vragen jouw urgente aandacht hiervoor. ---

Zo begon de oproep aan alle betrokkenen bij de zeescheepvaart. Het ministerie van I&W lijkt voornemens te zijn om via een achterdeurtje de nationaliteitseis voor kapiteins op Nederlandse schepen, te omzeilen. Als u het fijne hiervan wilt weten, kunt u [HIER](#) even klikken.

In het verleden gebeurde er niets op scheepvaartkundig gebied zonder dat het **College Zeemanshoop** daar een gefundeerde mening over had gegeven. Die tijd is voorbij, maar in dit geval kunt u uw stem weer laten horen en misschien het verschil maken. Tenslotte staat er o.a. in onze statuten:

De bevordering van de bloei van de Nederlandse Zeevaart en het welzijn van Nederlandse zeevaardenden, waar ook ter wereld, zulks in de ruimste zin van het woord.

De draagwijdte van dit voorstel gaat veel verder dan het verlies van werkgelegenheid van Nederlandse kapiteins. Te denken valt aan:

- De maritieme opleiding, die behalve zeevaardenden ook essentiële afgeleide functies heeft, zoals in het Loodswezen en het behoud van maritieme kennis. Het Loodswezen moet soms een beroep doen op Marineofficieren.

- Maar ook de motivatie voor maritieme studenten valt weg als de hoogst bereikbare rang buiten beeld verdwijnt.

- De koopvaardij is een onderdeel van de Nederlandse zeemacht. De Nederlandse koopvaardij heeft een grote rol in het veiligstellen van de verbindingen tussen Nederland en het buitenland.

Deze en andere factoren maken het volbrengen van een Nederlandse nautische carrière moeilijk. Als nu ook de functie van de Nederlandse kapitein verdwijnt, ziet de toekomst voor de Nederlandse koopvaardij er zeer somber uit.

Nederland geeft de indruk zich van de zee af te keren, maar vergeten wordt, dat de Nederlandse welvaart in sterke mate afhangt van de zeescheepvaart, havens en maritieme industrie. Investeren in het Nederlands zeevaartonderwijs door rederijen is een beter alternatief dan gaan voor de goedkoopste oplossing.

Nieuw institutioneel lid

De Vereniging van Oud-personeel der Koninklijke Java-China- Paketaanvaart Lijnen N.V. (Royal Interocean Lines) werd in 1948 opgericht om de band onder het oud-personeel, ontstaan door jarenlange samenwerking in het vaargebied, te onderhouden en te versterken en tot het gehele personeel en de weduwen daarvan uit te strekken.

Elk jaar in mei komen de leden en donateurs van de vereniging met hun partners bijeen voor de reünie. Mooie herinneringen uit die memorabele jaren in dienst van de K.J.C.P.L. worden dan weer opgehaald en uitgewisseld. De bijeenkomst vindt gewoonlijk plaats bij Avifauna in Alphen aan den Rijn. Een bij uitstek geschikt evenement om elkaar weer eens te ontmoeten en dat alles in unieke sfeer en het genot van een zeer uitgebreid buffet.

In 2020 werd besloten ons verenigingsblad de "RIL-Post" vier keer per jaar in kleur uit te geven.

In deze edities van de RIL-Post zijn veel, vaak nostalgische verhalen en anekdotes van oud RIL-ers opgenomen. Ook wordt regelmatig een klein gedeelte van de rijke historie van de J.C.J.L en de RIL besproken. De redactie beschikt over ongeveer 2500 foto's van het vervlogen RIL-tijdperk, zodat de RIL-Post rijkelijk kan worden geïllustreerd.

Iedereen die een dienstverband heeft gehad met de KJCP, kan lid worden. Andere belangstellenden zijn uiteraard welkom als donateur. De samenwerking met de KPM wordt steeds hechter, al was het maar dat ruim vijftig leden lid van beide verenigingen zijn. Dit biedt echter geen structurele oplossing. De voorzitter is gevraagd om bij Zeemanshoop zijn licht op te steken. Zij zijn veel ouder (200 Jaar), kennen een andere structuur, en hebben, zeker niet onbelangrijk, ruim honderd leden, die aan het begin van hun carrière staan.

Met instemming van de ALV. heeft de vereniging zich aangemeld als institutioneel lid van Zeemanshoop.

Op 1 Januari 2021 telde onze vereniging 397 leden en 14 donateurs.

Ambassadeur Zeemanshoop

De Stichting Oorlogsjaren Vlissingen hield in de ochtend van 29 oktober jl een speciale herdenking voor alle koopvaardij slachtoffers die vielen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Deze herdenking werd namens ons college bijgewoond door **Pieter van den Hoek**, die op zich genomen heeft om als KCZ-ambassadeur aanwezig te zijn bij herdenkingen van omgekomen koopvaardijpersoneel.

De heer Jan Koopman, voorzitter van de stichting, memoreerde hoe de tanker Ondina zinkend werd achtergelaten door de Japanners, maar door de bemanning werd gaande gehouden en uiteindelijk de eerste tanker was die, na de strijd om Antwerpen, daar aanlegde om olie te lossen voor de geallieerde opmars. Vijf bemanningsleden hadden de Japanse torpedoaanval niet overleefd.

Onze ambassadeur werd door het organiserend comité van harte verwelkomd. Er werden gesprekken gevoerd met de voorzitter, de havenpastor Pascal Handschin en Marianne Kloosterboer van Mission to Seafarers. Ook de wethouder van de gemeente Vlissingen wilde het een en ander weten over ons College evenals de heer Willemsen, Statenlid van de Provinciale Staten van Zeeland. Tijdens de lunch voor de genodigden, heeft hij gesproken met de heren Hubert Nijgh en Stef Rietbergen van de Stichting koopvaardijpersoneel 40-45. Zij vertelden over hun aanwezigheid bij ons 200 jarig feest in het Scheepvaartmuseum en de herdenkingen bij De Boeg en de Nationale Herdenking op de Dam van 4 mei jl. Over de kranslegging op de Dam met de twee oud-strijders die, mede namens de Koopvaardij, een krans legden en de povere aandacht voor de lotgevallenen van de koopvaardij in de tweede wereldoorlog, zijn we het eens dat daar wat aan gedaan dient te worden. Het is dus goed om met elkaar in gesprek te blijven en contact te onderhouden.

[HIER](#) is een film te zien van de herdenking

Namens Ambassadeur herdenkingen
Pieter van den Hoek

Het leven aan boord gedurende de Oekraïne crisis

door Constant Herfst

We varen met tien man aan boord van de Thun Gratitude meestal de Ierse Zee op en neer. Ik ben de enige Nederlander. Daarnaast is er een Filipijnse eerste stuurman, een Russische 2e stuurman, een Roemeense 3e stuurman, een Russische hwtk, een Russische 2e wtk, een Oekraïense kok en 3 Filipijnse gezellen. En u kunt misschien wel begrijpen dat het Oostfront, zoals wij dat inmiddels noemen, een behoorlijke impact heeft op ons dagelijks leven. Voor de Russische officieren zijn er in de eerste plaats de financiële problemen omdat de waarde van de roebel is gestegen en ze in Euro's worden betaald. Daardoor verdienen ze ongeveer 10 procent minder. Maar ze hebben ook grote problemen met het overmaken van hun gage door de verstoring van het bankverkeer tussen de EU en Rusland.

Alexander, de hwtk, wist onlangs een oud Georgisch Sovjetpaspoort in te wisselen voor nieuw Georgisch paspoort en hij heeft nu dus twee nationaliteiten. Hij kan nu reizen en bankieren als Georgiër. Zo hoopt hij buiten schot te kunnen blijven. Onlangs sneuvelde zijn 37-jarige zwager, die beroepsmilitair was, in de Donbas. Hij vertelde dat er in zijn woonplaats Kaliningrad nu elke dag militaire begrafenissen zijn. Alexander heeft een warm hart voor Nederland en Amsterdam omdat hij, na de ineenstorting van de Sovjet-Unie, zes maanden in Amsterdam aan boord van een schip zat dat aan de ketting lag. Het Zeemanshuis en de Amsterdamse bevolking hebben de bemanning toen verzorgd en geholpen.

Oleg, de 2e wtk, is Russisch met een Joods-Oekraïense achtergrond en woont ook in Kaliningrad. Hij vertelde dat er in Rusland elf miljoen mensen met een directe Oekraïense achtergrond wonen die bijzonder gemengde gevoelens hebben bij deze oorlog. Oleg heeft ooit gediend in het Sovjetleger en kent de verschillende oude raketsoorten goed en twijfelt over de nauwkeurigheid van deze wapensystemen. Hij voorstelt een ineenstorting van zijn land op termijn.

De Russische 2e stuurman Max, met een gezin in Samara aan de Wolga, zat aardig in zijn piepzak. Hij is begin dertig en heeft zijn militaire dienst gedaan onder de meest verschrikkelijke omstandigheden. Als je bijvoorbeeld de foerier niet betaalde, sliep je in een barak onder een lekkend dak en nog veel meer van dat soort ellende. Dienstplicht is geen pretje. Hij was tijdens een inzet als brandweerman in Siberië met een honderdtal man achtergelaten op een landtong in een rivier. Ze werden ingesloten door het vuur van een brand. Bij toeval werden ze dagen later gered. Max is

dus bang dat hij zou kunnen worden opgeroepen voor dienst in een leger dat niet veel met mensen op heeft.

De Oekraïense kok Gevgenny maakte een extra lange term van 6 maanden. Zijn 2e vrouw was met haar zoon naar Neurenberg in Duitsland gevlucht en moest daar voor hartklachten worden behandeld. Zijn eerste vrouw en zijn zoon verblijven in buurt van Odessa. Hij maakte zich grote zorgen over hun welzijn. Omdat hij Russisch-Oekraïens is, kan hij geen geld overmaken. Zijn bankrekening is geblokkeerd en hij wilde het liefs met zijn hele gage tegoed naar Duitsland reizen na afloop van zijn contract. Hij heeft een flink voorschot meegekregen en nu kan hij eerst zijn zaakjes op orde brengen. Ook dacht hij misschien in Duitsland aan de slag te kunnen, nadat hij zich daar bij zijn vrouw had gevoegd.

Omdat we redelijk goed werkend internet hebben, kan iedereen vrij makkelijk zijn eigen nieuws en informatie binnenhalen. We hebben een goed beeld over wat er gebeurt in het Oosten. De Russische bemanning schaamt zich voor wat er allemaal gebeurt, maar het kan ook anders. Een loods op de Shannon vertelde dat de bemanning van een grotendeels met Russen bemand schip toch geloofde in totale overwinning en de correctheid van de "speciale militaire operatie". De eindconclusie is dus dat impact van het hele gedoe best groot is. Maar de stemming lijdt er niet erg onder en we maken er het beste van. Daarbij proberen we ervoor te waken dat de onderlinge lijntjes niet knappen. En het liefst zou ik onze geweldig goede ploeg voor altijd bij elkaar willen houden want we varen ontzettend goed met elkaar samen.

AGENDA

Lezing Els van Eijck van Heslinga

De Prize Papers

24 oktober aanvang 13:30

Sociëteit

13 december aanvang 10:00

Graag aanmelden

Aanmelden op kantoor@zeemanshoop.nl

Lidmaatschap

Contributie voor Zeemanshoop

De contributie voor leden bedraagt €25 per jaar. Voor institutionele leden bedraagt de contributie € 100 per jaar. Een hoger bedrag mag natuurlijk ook. U kunt uw contributie overmaken op rekening : **NL49 INGB 0000 589 383** tnv **Koninklijk College Zeemanshoop** met vermelding van uw naam. Vanuit het buitenland overmaken vergt als Swift of BIC-Code : **ING-BNL2A**.

Zeemanshoop artikelen

De volgende artikelen zijn nog te verkrijgen bij het secretariaat.

Postzegels met logo ZMH, vel 10 stuks - € 12,-

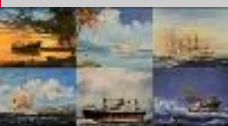
Margrietspeldje - € 17,50

Stropdas - € 15,-

Boek Content - € 17,50

6 kaarten Fred Boom + enveloppen - € 5,-

Vlag met nummer ZMH, 40 x 60 cm, ¾ kleeds - € 12
Idem, 80 x 120 cm, 1½ kleeds - € 29

Dat waren nog eens tijden

door Johan Karels

Het Koninklijk College Zeemanshoop

Nieuwe Stadsherberg
(1822 - 1828)

Prins Hendrikkade 142
(1828 - 1862)

Dam 10,
(1862 - 1914)

Herengracht 472
(1914 - 1939)

Keizersgracht 678
(1939 - 1954)

Weteringschans 16
(1954 - 1967)

Sarphatistraat 9
(1967 - 1976)

Pr. Hendrikkade 190 F
(1976 - 1991)

Nieuwezijds Voorburgwal 146 II
(1991 - 2008)

Muntplein 10
(2008 - heden)

GOUD

door Johan Karels

Tijdens de lezing van mevrouw Ynskje Penning werden we er nog even aan herinnerd dat de Amerikanen en Engelsen tijdens de tweede wereldoorlog voor miljarden dollars aan militaire goederen en voedsel gestuurd hebben naar de Sovjet-Unie. Aan het eind van de oorlog vlogen er Russische piloten rond in Amerikaanse vliegtuigen, werd er met Amerikaanse munitie geschoten en reden er duizenden Amerikaanse vrachtauto's rond om Nazi Duitsland terug te dringen. En al deze goederen moesten daar naartoe vervoerd worden via de beruchte konvooien naar het Russische Moermansk. Duitse U-boten lagen op de loer om deze konvooien te onderscheppen, en tienduizenden tonnen lading hebben Moer-

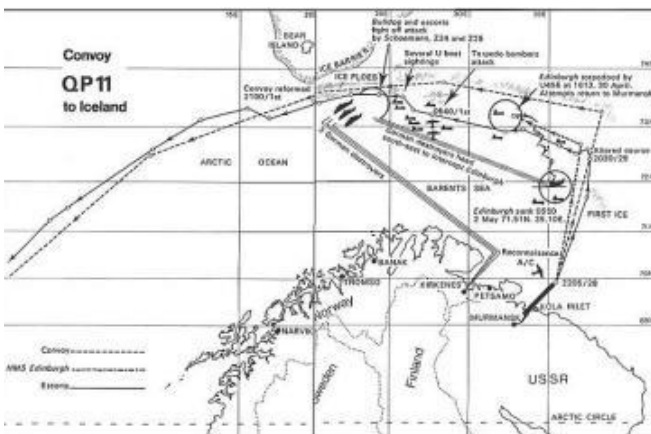
740 van de 800 opvarenden konden overgezet worden op geallieerde schepen, maar uiteindelijk zonk de Edinburgh met zestig schepelingen aan boord in de Barentszee die ter plekke 240 meter diep is.

Keith Jessop

Direct na de oorlog is getracht het wrak van het schip te lokaliseren, maar dit is toen niet gelukt omdat de Koude oorlog dit teveel bemoeilijkte. Maar vergeten was de goudschat niet, want eind jaren zeventig schreef de Engelse regering een Tender uit voor bergingsmaatschappijen om te zoeken naar het wrak en de lading te bergen. Een redelijke relatie met de Sovjets én verbeterde duiktechnieken konden dit mogelijk maken. Keith Jessop, van Jessop Marine, vond in 1981 het wrak na een lange speurtocht en in 1982 werd er een expeditie uitgerust om het goud te gaan bergen. Diving Support Vessel **Stephaniturm** werd naar het wrak gedirigeerd en op 30 augustus 1982 daalden de eerste duikers af in het ijskoude en donkere water. Ze zagen kans om een gat te snijden in de decimeter dikke romp van het schip en de weg naar het munitieruim lag open. Daar vonden de duikers de kisten met goudstaven. Ze zagen kans om 431 van de 465 goudstaven te bergen, voordat het weer zo slecht werd dat verdere berging onmogelijk werd in dat jaar.

DSV Stephaniturm

mansk nooit bereikt. Duizenden zeelieden hebben hun einde gevonden in de ijskoude wateren tussen IJsland en Noorwegen, waaronder veel Nederlanders.

HMS Edinburgh

Wat minder bekend is, dat deze militaire goederen gewoon betaald werden door de Sovjets, en geen ca-deautje waren van de westerse geallieerden. Op 28 april 1942 verliet konvooi QP11, bestaande uit 17 schepen de haven van Moermansk. Het escorte van dit konvooi werd aangevoerd door de kruiser **HMS Edinburgh**. Wat weinigen wisten, was dat er in het munitieruim van de kruiser 465 Russische goudstaven lagen in 93 houten kisten met een waarde van toentertijd 45 miljoen pond. Dit goud was bedoeld als betaling voor geleverde goederen en de huidige waarde zou nu 250 miljoen pond bedragen.

Op 30 april kreeg de Duitse onderzeeër **U-456** het konvooi in het vizier en vuurde een torpedo af die de Edinburgh raakte iets voor het munitieruim. Een tweede torpedo raakte het schip aan de achtersteven, waardoor het stuurloos werd. Waterdichte schotten werden gesloten en men trachtte het kreupele schip terug te slepen naar Moermansk. Omdat het schip van alle kanten aangevallen werd door Duitse vliegtuigen en schepen, werden de sleeptrossen losgegooid. Het schip kon alleen nog rondjes varen, maar zag toch nog kans om een Duits schip tot zinken te brengen. De kruiser was echter ten dode opgeschreven.

Deepwater 1

In 1982 was ik gaan werken op de Diving Support Vessels **Deepwater 1** en **Deepwater 2**. Deze zeer geavanceerde schepen waren eigendom van offshore constructiebedrijf Brown & Root en de duikfirma Wharton Williams. Beide schepen waren ongeveer 100 meter lang, gebouwd op de werf van de Hoop in Lobith en kostten in 1982 al meer dan 100 miljoen gulden. Ze waren speciaal gebouwd om duikers in staat te stellen om op zeer grote dieptes te werken dankzij het "saturation diving system". In het schip waren drie grote druktanks gebouwd waarin de duikers voor langere tijd konden verblijven. Op deze druktanks kon een duikerklok worden aangesloten en midden in het schip was een gat gemaakt (moonpool) waardoor de klok naar beneden ge-

DSV Deepwater 1

laten kon worden. Als er nu gewerkt moest worden op 200 meter diepte, werden er 9 of 10 duikers in de druk-tanks gehuisvest. De druk in de tanks werd in een paar uur tijd opgevoerd tot 20 atmosfeer (10 meter water is 1 atmosfeer) en de duikers ademden een mengsel in van Helium en Zuurstof in omdat gewone lucht toxisch wordt onder die druk. De duikers die aan de beurt waren, klommen via een luchtsluis in de duikerklok, die onder dezelfde druk stond. Losgekoppeld van de druk-kamer, verdween de duikerklok door de moonpool naar de diepte. Daar aangekomen werd het luik onder in de duikerklok geopend en konden twee duikers aan het werk gaan. Ze bleven verbonden met de duikerklok en werden via de "navelstreng" voorzien van Heliox, warm water en communicatie. Eén duiker bleef achter in de

klok om in geval van nood bij te kunnen springen. Na acht uur werken keerden de duikers terug in de klok, luikje dicht, naar boven en aankoppelen op de druk-tank. Daar konden ze dan uitrusten, eten en slapen. Voedsel en medicamenten werd aangegeven door een (zeer stevige) luchtsluis. Door de lagere dichtheid van het mengsel Helium en Zuurstof hadden de duikers een Donald Duck stemmetje. De volgende drie duikers werden nu naar beneden gestuurd, en zo kon er dag en nacht gewerkt worden. Afhankelijk van de werkzaamheden, bleven de duikers drie weken in de tanks. Het decompresseren vanaf die diepte duurde ongeveer 4 dagen. Het was werken onder zeer zware omstandigheden, maar ze werden er dan ook vorsteljik voor betaald.

DP System

Om op positie te blijven, was het schip uitgerust met twee roer propellers, drie boegschroeven en een dynamic position system. Aan beide zijden van het schip kon, aan een kabel, een zwaar gewicht naar de bodem worden neergelaten. Door permanent de hoek te meten die de strakke kabel maakte, kon een computer uitrekenen wat de scheepspositie was ten opzichte van het gewicht en kon worden bijgestuurd. Ook konden er akoestische transponders op de bodem neergelaten worden, die ook hun positie permanent doorgaven aan de computer. Op deze manier kon het schip tot windkracht 6 binnen twee tot drie meter van de ingevoerde positie blijven liggen.

In 1986 kreeg de Deepwater 1 de opdracht om de resterende 34 goudstaven te gaan bergen uit het wrak van de Edinburgh. Het schip vertrok naar de positie 250 mijl ten NNO van de Kola baai. Daar aangekomen was het weer gunstig en in twee weken tijd werden er 29 goudstaven naar boven gehaald. Vijf goudstaven zijn echter nooit gevonden, maar ik weet zeker dat ze niet bij mij terechtgekomen zijn.

Lezing Ynskje Penning

Op 27 oktober hield mevrouw Ynskje Penning een interessante lezing over de koopvaardij in de tweede wereldoorlog en met name de konvoovaart over de Noord-Atlantic. Ze citeerde daarbij verschillende ooggetuigenverslagen en schetste daarbij de verschrikkingen van een duikbotenoorlog. Vele duizenden zee-lieden kwamen hierbij om, waaronder ook veel Nederlandse opvaarders. Ook zij is van mening dat er meer aandacht moet komen voor de rol van de koopvaardij in de tweede wereldoorlog. Het College is het hiermee van harte eens en zal zich inzetten voor dit doel. Een Primeur was het uitzenden van de lezing via streaming video. Leden konden via deze link de lezing bekijken. Dit zal in de toekomst meer gebeuren.

Lezing Els van Eijck van Heslinga over de Prize papers

Op 24 november verzorgt Els van Eijck van Heslinga bij Zeemanshoop een lezing over de Prize papers. Dit zijn documenten die door Britse kapers in de periode 1652-1815 op vijandelijke schepen werden buitgemaakt. Ongeveer een kwart van de Prize Papers is afkomstig van Nederlandse schepen. Deze deelcollectie bevat naast scheepsjournalen, ladingoverzichten, rekeningen, plantagelijsten en ondervragingen van bemanningsleden ook zo'n 38.000 zakelijke en particuliere brieven. De brieven zijn uit alle lagen van de samenleving afkomstig en de meeste hebben hun bestemming nooit bereikt. [HIER](#) kunt u er meer over lezen

Els van Eijck van Heslinga studeerde (zee)geschiedenis in Leiden en promoveerde in 1988 op het onderwerp **Van compagnie naar koopvaardij**, de scheepvaartverbinding van de Bataafse Republiek met de koloniën in Azië tussen 1795 en 1806.

Ze is o.a. lid van de hoofdredactie Projecten Nieuwe (digitale) Maritieme Geschiedenis van Nederland. Tot 2016 was zij directeur Bedrijfsvoering bij de Koninklijke Bibliotheek (KB). Daarvoor was zij o.a. werkzaam als programmamanager internationaal e-Depot bij de KB, algemeen directeur bestuursbureau van de Universiteit Leiden en plaatsvervangend directeur/ hoofd collecties van het Scheepvaartmuseum Amsterdam.

Anmelden aub via kantoor@zeemanshoop.nl

Commissie Muntplein

Pieter van den Hoek maakte ons attent op een omissie in het jaarverslag. De commissie Muntplein 10 en haar werkzaamheden zijn onvermeld gebleven. Deze aanvulling op het verslag zal die leemte invullen. De commissie is in 2021 in het leven geroepen om een intensiever gebruik van de zaal te bewerkstelligen.

Nog eens 200 jaar Collegie Zeemans-Hoop

Zeemanshoop is als vermogende vereniging met een eigen pand een van de weinige instellingen op haar werkterrein die toekomstperspectief kan ontwikkelen. Het bestuur heeft zich dan ook voorgenomen om kleinere, maritiem georiënteerde organisaties met doelstellingen die aansluiten op die van Zeemanshoop, de mogelijkheid te bieden om domicilie te kiezen bij Zeemanshoop. Dat kan op twee manieren:

- als zelfstandig functionerende organisatie,
- als genootschap waarbij Zeemanshoop de bestuurlijke invulling verzorgt.

Op deze wijze kunnen verenigingen, of ze nu vijf of tweehonderd leden hebben, in enigerlei vorm, onder eigen naam blijven voortbestaan. Aan dit voornemen wordt vormgegeven door de Commissie Muntplein 10 met Pieter van den Hoek en Bert van Leersum als commissieleden.

Ondertussen is een aantal zogenoemde 'oud-roest' clubs aangeschreven met de vraag hoe hun vereniging er over vijf, tien of vijftien jaar voor zal staan. Welk lot is die vereniging beschoren als het laatste lid op het punt staat het licht uit te draaien? Wellicht dat Zeemanshoop dan uitkomst kan bieden.

Van de aangeschreven organisaties zijn de **Vereniging van Oud-Employé's der Koninklijke Paketvaart-Maatschappij** en de **Vereniging van Oud-personeel der KJCP (RIL)** ondertussen institutioneel lid geworden van Zeemanshoop en maken gebruik van de zaal voor hun bijeenkomsten. Vereniging "De Lijn" van de Holland-Amerika Lijn en de **Kroonvaarders** hebben belangstelling getoond. De vraag is steeds, wat kunnen partijen voor elkaar betekenen?

Samen sterker.

Met elkaar kan nagedacht worden over bijvoorbeeld hoe uitvoering gegeven kan worden aan de nalatenschap. Wat te doen met archieven en verzamelde objecten? Hoe blijft de naam van de organisatie voortbestaan? Hoe te handelen bij een tekort aan bestuursleden? Naar idee van het bestuur van Zeemanshoop kunnen met elkaar betere oplossingen gevonden worden dan individueel het geval is.

Mocht u ook eens van gedachten willen wisselen over dit onderwerp, dan kunt u zich wenden tot Pieter van den Hoek via emailadres: pietervdhoek@planet.nl of in-fo@zeemanshoop.nl

De Havensteden

J.J. Slauerhoff

Alleen de havens zijn ons
trouw,

Al 't andre aan den vasten
wal

Behoort niet bij ons, vriend
noch vrouw

Stond ooit steeds voor den zeeman pal.

Te veel toch hebben huis en haard,
En staren, vrij van wacht, in 't zog,
't Eenige wat hen verbindt met de aard,
Verlangen steeds, verliezen toch.

Ik heb een home in iedre stad,
Voor 's nachts een vaste ankerplaats,
Ik geef de gage af die 'k had,
Vergeet haar - eens weer buitengaats.

'k Denk nooit in volle zee aan hen,
Maar aan de steden die daar staan
En die ik voor mijn vrienden ken;
Door hen slechts raak ik de aarde aan.

Trotsch voor zijn troebelen stroom Shanghai,
Rio in haar aardsch paradijs,
Reykjavik aan zijn rookige baai,
Hongkong in rotsen blank en grijs.

Port Said, hoofdstad van dief en hoer,
En Yokohama halfverwoest,
Het geel en smoorheet Singapoer,
Wladiwostok in ijs verroest.

Buenos Aires, steenwoestijn
Van huizen ver de Plata langs,
Bahia Blanca, een witte lijn
Met torens van petroleumtanks.

Dzjiboeti aan den Soedan-rand,
Oven waarin men levend kookt.
Hankou in 't diepste binnenland,
Dat door heel China wordt bestookt.

Perth, Brisbane, vele andre nog,
Die me in gedachten vergezellen,
Terwijl de andren in het zog
Neerturen en de dagen tellen.

Opgericht 1 mei 1822
Muntplein 10a
1012 WE Amsterdam
020-6253515
info@zeemanshoop.nl

H.K.H. prinses Margriet
Beschermvrouwe

Bezoek onze site op
www.zeemanshoop.nl

Colofon:

De Nieuwsbrief verschijnt ongeveer eens per 2 maanden en wordt via E-mail verspreid. Toezending papieren uitgave alleen op verzoek.

Uitgave: Secretariaat KCZ
secretaris@zeemanshoop.nl

Redactie:
Bert van Leersum
Johan Karels
Wim Grund
Jan Koopman

Bijdragen van leden

Bijdragen van leden aan deze Nieuwsbrief (op het maritieme vlak) zijn welkom. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren, in te korten en/of te redigeren. Overname van artikelen zijn toegestaan met bronvermelding.

Bibliotheek door Wim Grund

bibliothecaris@zeemanshoop.nl

OVERLEVEN.

Door Ynskje Penning

Het project "Overleven", waar auteur Ynskje Penning ruim twaalf jaren aan werkte, gaat over de lotgevallen van zeven Nederlandse mariniers in de Tweede Wereldoorlog. In het omvangrijke boekwerk in drie delen staan zeeslagen en landingen tijdens de periode 1939-1945 over de gehele wereld centraal. In de zomer van 1937 werden de zeven mariniers op Curaçao gedetacheerd met een contract voor twee jaar.

Het zou anders lopen. Vijf dagen voordat ze met groot verlof zouden gaan, werd in Nederland de mobilisatie afgekondigd, waardoor ze tegen wil en dank de oorlog in zouden moeten. Frank, de hoofdpersoon en de vader van de auteur, vervoerde vijf jaar lang geheime post en maakte de slag om de Atlantische Oceaan mee. Hij reisde met speciale opdrachten door tropische en arctische gebieden en overleefde enkele torpederingen. In Londen, op het departement van Marine, ontmoette hij af en toe zijn maten, die over de gehele wereld werden ingezet. Deze mariniers maakten onder andere het bombardement op Rotterdam, de Slag in de Javazee, de Slag om Guadalcanal, de landingen op Sicilië en Normandië mee. Ze werden bedreigd, raakten gewond, moesten doden om niet gedood te worden en enkelen sneuvelden. Slechts twee van de zeven mannen overleefden de oorlog en keerden na de bevrijding terug in Nederland. Ze misten echter de camaraderie die hen tijdens de oorlog door dik en dun verbond. Ze hadden ontzettend veel meegemaakt en voelden zich onbegrepen. De omslag naar het normale leven in vreedstijd konden ze eigenlijk niet meer maken. Eén van de twee overlevende mariniers maakt uiteindelijk zelf een einde aan zijn leven en de vader van Ynskje Penning leeft na de oorlog een paranoïde leven vol twijfels, onzekerheid en bindingsangst. Ook hij overlijdt uiteindelijk op betrekkelijk jonge leeftijd. De meeste boeken over de Tweede Wereldoorlog eindigen halverwege 1945 met de capitulatie van Duitsland en Japan, maar voor de vele veteranen ging de oorlog nog decennialang door.

Gelukkig heeft Ynskje Penning niet verzuimd deze belangrijke periode in het leven van de overlevenden te beschrijven. Vooral het feit dat ze de oorlogshandelingen beschrijft vanuit het perspectief van de mariniers, soldaten en zeelieden zelf, de mannen die alles letterlijk aan den lijve ondervonden, maakt veel indruk. De aanval op Pointe du Hoc, tijdens de landing in Normandië, wordt zo levensecht beschreven dat de lezer de angst kan voelen, de kruitdampen kan ruiken, het kanongebulder kan horen en de vernietiging voor zich kan zien. Net zoals de eerste twee delen bevat "Overleven 3" een groot deel non-fictie. Tegen deze historische achtergronden kan de lezer een veel beter beeld vormen van de bevelvoering, de strategie en de gevolgde tactieken van de zowel de As-mogendheden als de geallieerden. Natuurlijk werden op beide fronten grove blunders begaan en ook deze worden door de auteur niet uit de weg gegaan. Haar eerbetoen aan de Koninklijke Marine, de Nederlandse koopvaardij en het Korps Mariniers is hiermee afgerond.

Cornelius den Rooijen

Paperback. Aantal blz. Deel I 512, Deel II 592, Deel III 752.

Veel foto's en kaarten in zwart-wit.

Prijs: De hele serie, speciale aanbieding: € 69,99 i.p.v. 82,50. Per deel: € 27,50

Uitgeverij: Penningboek Haren.

www.ynskjepenning.nl

ISBN Deel 1,2,3: 9789081609906/20/37

